

Texts sen pindel

Igls texts da las lecziùns 1 - 5 cataz Vus an furma screta an la gramatica digl cudesch da lavur. L'indicaziùn da las paginas savunda giousut. Igls texts da las lecziùns 6 - 10 vagn nus aschunto an scret an questa datoteca.

Die Texte der Dialoge der Lektionen 1 - 5 finden Sie in schriftlicher Form im Grammatikteil des Übungsbuches. Die Seitenangaben folgen. Die Texte der Lektionen 6 - 10 sind unten beigefügt.

Lecziùn 1	p. 16 (cudesch da lavur)
2	p. 33 / 34
3	p. 48
4	p. 63 / 64
5	p. 79 / 80

Lecziùn 6

- Tearla. Jou ta ve ancuret g ier ad anstearzas, parquegl ca tei vevas telefono a dascurieu segl raspundider. Jou ve ampruvo da telefonar pliras geadas a tgei [a tei], mo nign c'â raspundieu.
- Quegl fuss betga sto pussevel. Jou sund sto davent dus gis.
- Alura bagn.
- Sas, nus vagn gieu egna grànda feasta da famiglia. Mia mama â cumplanieu igl satàntavel aniversari. Alura vainsa organiso egna feasta ad anvido...
- ...tut la parantela?
- Na, betga gest tuta: igls ôs, las ondas, igls cusregns a las cusregnas. Ansuma, tei sas co'gl e.
- Stupent. Vez giudieu?
- Ea, igl e sto propi bi. Mama â gieu grànd plascher.
- Mo gi, es stada davent parveda la lavur?
- Na, na. Jou sund stada an vacànz, igl mieus tgear.
- Alura bagn. ... An vacànz! Mo ascheia trànteraint! A noua es stada?
- An Sizilia. Jou ve gudagnieu egna concurenza da nossa fatschenda. Igl premi: egn'eanda an Sizilia.
- Tge furtuna ca tei âs gieu! Mo alura es ida suleta?
- Na, na. Igl veva ànc oters colavuratur a colavuraturas da la fatschenda. Quegl e sto egn stupent vieadi. Sas, cuagl aviùn e'gl betga lientsch. Nus eassan partieus dumeingia davent da Kloten.
- A noua eassas stos an Sizilia? L'insla e grànda.
- Nus eassan viagieus practicameing par l'antiera insla anturn a vagn vieu igls ple impurtànts martgieus: Palermo, Catania, Agrigento. Quegl e sto faszinànt. Ad alura eassan nus ear ieus segl Etna.
- Stupent.
- Ea, propi. Quegl e sto fetg impressiunànt a verameing anzatge sainza paregl.
- Jou vez ca la Sizilia â plaschieu a tgei [a tei].
- A co! A là stos ear ir egn'eada! Alura vezas quànt bi ca quegl e.
- Tearla! Jou ve ampruvo da telefonar a tgei pliras geadas, parquegl ca jou ve dus bigliets par l'Aida a Verona. Nus nagn cuagl tgar da vieadi. Alura dat igl nignas cumplacziùns parveda posts, parcadis a formalitads. Às tschafen da vagnir?
- A cura e quegl?
- Puschmànera.

- Ansasez ve jou ampurmess a mia sora da tgirar igls unfànts. Mo lagn vurdar scha jou se organisar anzatgi oter. Da tge uras parta igl tgar da vieadi?
- Jou schmegn anturn miezgi.
- Alura sto jou dumandar liber.
- Jou se ca jou sund tard. Mo scha tei es mai a tgea...
- Ea. Jou se. - Mo jou vess propi tschafen da vagnir. L'Aida ve jou ànc mai vieu.
- Stupent, scha tei savessas vagnir.
- Nus s'antupagn da miezgi a marandagn ànc anzatge poc anzemen. Igl tgar da vieadi parta per l'egna a measa.
- D'acord. Mo jou sund cuntainta cun egna salata ad egna measa pizza. Jou magl betga bugent blear avànt c'ir cun auto.
- Bien. Alura savasainsa an l'ustreia Quadras anturn miezgi.
- Bien peia. Trànter las endesch a measa ad egn quart da las dudesch agl Quadras. E quegl an urden? Tearla! Igl Quadras, quel e bagn da màn dretg da la Veia grànda?
- Gea bagn. Tei tgatas bagn el. Davàntier â'gl egna beala terassa.
- Ea, gea. Alura se jou. Mo jou sund gitg betga ple stada là.

Tgear Juan

Igl e gea egn tains ca tei âs udieu nut ple da me. Gl'amprem sto jou angraztgear a tgei par la beala tgarta ca tei mi âs tarmess digl tieus vieadi an Grezia. Dantànt betga me par quegl. Avànt tres gis ve jou survagnieu igl tieus pacet cun las fotografieas (digl rest fetg bealas) a cuagl cudesch. Jou ve sainza targinar antschie a liger el. Jou ve gea schino igl savund tgapetel.

Cur c'igl pacet e rivo, ve jou sainza targinar ampruvo da telefonar a tgei, mo nign c'â raspundieu tier vus a tgea. Peia ve jou dezidieu da scriver a tgei. Co va'gl cun te? Tge âs fatg questa stad? Es puspe sto an Grezia cun velo?

Jou ve fatg nut spezial questa stad. Jou sund stada practicameing adegna qua a Friburg a ve luvro par igls meas examens. Igl va me ànc otg eandas, alura antscheva gl'amprem examen a scret.

Sacapescha ca jou sund trànteraint ear turnada agl Grischùn par ir a cualm. La fegn da fanadur vainsa fatg egna tura da quater gis segl sglatscher digl Silvretta. Nus eassan ieus an tres a vagn gieu balteztgas gis. Nus vagn s'antupo a Clostra ad eassan partieus davent da là. Turnos eassan nus tras l'Austria. La Margot e vagnida par nus a Galtür. Suainter sund jou alura ànc ida egn peer geadas par bulieus. Tei sas quànt bün c'egn risot cun bulieus frestgs e!

La savunda measadad d'avust vainsa gieu blears gis da plievgia. Uss â'gl gea antschie a far pareta d'atun. Questa notg â'gl schizùnd sbischo segls òlts. Tier vus a Barcelona e'gl ànc bi a tgòld sco quegl ca jou ve vieu a la televisiùn. Naz savens a sanudar? Scha jou patratg veda vus, sund jou ampo schalusa. Ampo tains liber fagess ear bagn a mei. Mo ussa sto jou ver pazientzga antocen c'jou ve passanto igls examens. Ànc egn bün miez on. Mintgatànt sund jou ampo anfisa da studagear.

Ussa ve jou raquinto egna massa da me. Jou salegr fetg scha tei scrivas near scha tei telefoneschas. Graztga fetg par tut.

*Da cor
Martina*

Lecziùn 7

- Tarlad. Nus stuessan ver egn peer infurmaziùns.
< Bugent. Da tge sactract'igl?
- Nus vagn agl sen dad ir a Londra a lagn saver tge pussevladads ca's vagn.
< Igl dat aranschamaints par ir cugl tren near par sglar, a cumbinaziùns da tren ad aviùn.
0 Tge lagn far? Lagn ir cugl aviùn?
- Mo ged, quànt cust'igl da sglar?
< Cugl aviùn dat igl difaraintas tarifas. La ple bassa tarifa, ir a turnar, vean a custar anturn 350.- fràncs plus igl vieadi Caira -Turitg.
> A co fuss igl dad ir cugl tren? Ir cugl Eurostar davent da Paris near da Bruxelles a Londra ad ir tras igl tunel sut la mar, quegl e anzatge tut aparti.
0 Mo na, Anna. Igl vieadi cugl tren e blear ple lùng a probavel ear ple tgear.
> Pardunad. Quànt gitg ân ign dad ir cugl tren?
< Ign â zirca 14 uras sch'ign va sur Paris.
0 Aschi gitg?
< Ea. Ign po dantànt partir la sera a viagear da notg. Ascheia riv'ign l'otra damàn a Londra.
0 Vurdad par plascher sch'igl â ànc couchetes libras pigls 19/20 d'avust. Schiglioc stuagn nus midar data.
< Me egn mumaint. Que tren para d'easser ocupo. Na, spitgead, igl va tutezna. Mo Vus stuez sadezeder ussa.
0 Bien. Alura duas couchetes agl tren ca parta da Caira a las 21.15 igls 19 d'avust.
> Stuagn nus midar me a Paris?
< Ea, là vez vus dantànt tains avunda par ir d'egna staziùn a l'otra. Vus pudez ir cugl taxi near cun la metro. Igl dependa ampo da la bagascha ca Vus vez.
0 Cugl aviùn fuss igl ampo ple bünmartgieu a nass blear ple dabot.
< Ea, ign â me quater uras antocen Londra.
> Jou gess tutezna da prender igl tren. Ir a turnar. Cugl aviùn eassan nus ànc idas ple. Quell'eada e igl tren anzatge spezial.
0 Bien, jou sund ear d'acord.
> Alura reservainsa gea ussa definitivameing.
< Bien. Scha Vus inditgeaz a mei l'adressa, se jou tarmeter a Vus igls bigliets ad igl quent. Vus survagnez tut an zirca diesch gis. Duvraz Vus ear egn hotel?
0 Na, na. Nus stagn tier ancunaschaints. Parquegl s'interessainsa ear betga par la cumbinaziùn da tren, aviùn a hotel.
< Alura e ussa tut cler.
> Ea. Sen saver.
< Adia, ad egn bün vieadi igls 19 d'avust.

Viagear agl Grischùn

Viagear agl Grischùn vut betga me gir ir d'egna destinaziùn a l'otra sen la veia la ple curta. Quegl vut ear gir vagnir an contact cun egna balteztgas natira variànta a cun tradiziùns da biagear caracteristicas par las difaraintas regiùns. Ign po far quell'experienztga sch'ign va cugl tren, cugl auto, cugl töf near cugl velo.

Schibagn la reet da veiafier sco ear la reet da veias e biageada or bagn.

Tgi ca va bugent cugl tren sa giuder balteztgas tschancùns ad admirar egn sistem da transport fatg cun perfecziùn tecnica a cun bùn sen par l'estetica. Ign sa easser siir da cuntànscher sia destinaziùn ad uras a da tut'ora. Me an cass da bovas a da gràndas nevas dat igl exzepziunalmeing interrupziùns. Quànt spessa ca la reet da veiafier e, mussan las lingias cotschnas segl plàn digl Grischùn. Las culeiaziùns en bùnas.

La reet da veias e fetg spessa a cuntànscha ear igls ple pintgs liacs. La stad schabeg'igl darar c'egna veia sto vagnir sarada. An cass da maloras sa'gl dar bovas. Gl'unviern restan tschearts pass saros, ascheia par exaimpel igl pass digl Alvra, igl San Bernardino ad igl Alpsu. Mo ear igls pass c'en par regla avierts, ston magari vagnir saros par antierts gis parveda nevas. Sch'igl prievel da lavegnas e grànd, po'gl dar ca tscheartas vischnàncas near parts d'egna val en saradas pigl trafi sen veia. An cass d'urgenza resta alura me ànc igl transport cugl helicopter, scha l'ora lubescha. Par ordinari vignan las veias dantànt rumidas.

Gl'unviern e igl automobilist mintgatànt fetg cuntaint ca la veiafier e drizada aint par transportar autos. Scha las cundiziùns sen veia en prearas, gioda el da star patschific agl tren a da cuntànscher la sia destinaziùn sainza incaps.

Agl noss cantùn da muntogna dat igl me dus tschancùns curts d'autostrada cun vials dubels separos: la part da la A13 ca magna da Landquart a Tusàn a la part da la A13 ca culeia la Val Misoc cugl Tessegn. Par saver viagear sen l'autostrada ston ign ver egna vigneta. Ella vala par egn on.

Egn problem c'e magari greav da schliar a ca custa fetg blear en las veias da guntgida. Cugl trafi dad oz e'gl impurtànt ca las vischnàncas vignan guntgidas. Las veias tras blearas vischnàncas en megna stretgas a las emissiùns digl trafi sminueschan la qualidad da viver. An blears liacs àn ign cato bùnas schleiaziùns igls davos ons. Oters piteschan digl grànd trafi, mo ston spitgear antocen c'igls projects en madirs ad antocen ca la finanztgaziùn e garantida.

Lecziùn 8

- > Ea. Catregna Cadonau.
 < Qua e Iso.
 > Ea, tgau Iso. Danunder telefoneschas?
 < Jou sund var 10 kilometers davent da la vossa tgea da vacànzas. Jou vagness bugent a far egn visita a vus.
 > Me via. Nus vessan plascher.
 < Disturb jou betg?
 > Na, ansuma betg.
 < Bien. Alura sund jou tier vus an zirca diesch minutas.
 > Va bagn. Tgau.
 > Stas a marena?
 < Ea, bugent. Mo suainter marena sto jou bidalunga ir.
 > Mo na! Igl fuss bi da star anzemen a batarlar ànc ampo.
 < Igl mi disple. Egn'otra geada stund jou bugent ple gitg. Mo jou ve fatg giou a las tres.
 < Mo tearla. E schiglioc nign danturn?
 > Bagn, bagn. L'antiera cumpagneia e qua.
 < A tieus um, noua e'l?
 > An garascha, gea davent da duas uras.
 < Davent da duas uras an garascha! A tge fa el là?
 > El e veda pinar igl velo.
 < Igl para c'el fetschi bugent quegl. A tieus feagl?
 > Mieus feagl, lez dorma ànc. El e betga propi an gamba.
 < Mo gi egn'eada. Tge fagez alura igl antier gi?
 > Jou, par la mi' part, leav tard a fetsch patschific. Egn bün ansolver, liger, tarlar radio. Agl partgea amprov jou da far me quegl c'e propi da basegns.
 < A tieus um?
 > Lez e tut oter. El sadesda bi da las sis.
 < Ad alura leava el a va a curer?
 > Ea, exact. El va a curer. Suainter tgata el adegna anzatge da zambargear. Ad igl avàntmiezgi e passo an egn hui.

Lai, igls 26 da favrer

Tgeara Lucrezia,

Par me e la cuntrada da Lai egn parvis. Nus passantagn egn balteztgas tains. Nus nagn cun skis, fagiagn passlùng, nagn cun schlissarigns a dagn curling. La sera sadivartainsa cun ancunaschaints c'en ear qua an vacànzas. L'ora e stupenta quels davos gis. Igl amprens gis â'gl sbischo. Lessas betga vagnir egn'eada a far egn visita a nus? Tei sas gea noua ca la nossa avdàntza e.

Cordials salids
 Anita

Lecziùn 9

- > Bùna sera.
 0 Bùna sera.
 < Bùna sera. Nus vagn reservo egna mesa par duas parsùnas.
 > Par tgi, scha jou dastg amparar?
 < Margadant.
 > Ah gea. Vurdad. Quegl fuss quella mesa qua. Va quegl?
 0 Stupent. Angratzg.
 < An urden.
 > Pranded peia plaz.
 < Gratzga.
 0 Gratzga.
 < Tge savez Vus racumandar a nus?
 > Par exaimpel la nossa tgarta cun spezialitads grischùnas.
 0 E quegl betg ampo greav par la sera?
 > Blears giasts teman ca quels menus segian megna greavs. Mo quegl cunstat betg.
 < Bien. Alura ded egn'eada la tgarta. Nus ampruvagn da sadezeder.
 > Vessas dantànt bugent egn aperitiv?
 0 Partge betg? Egn miez liter vegn alv.
 > Jou cunzagliess egn Traminer da l'Alsazia.
 Mo da quel ve jou me buteglias da seat deziliters. E quegl andretg?
 < Ea, gea. Quegl e an urden. Faged igl bagn a purtad a nus egna buteglia Traminer.
 A parved'igl menu - san ign cumbinar sco ign vut?
 > Ea. Sacapescha. Mo faged atenziùn. Igl taglier digl gi survagn nus me da miezgi.
 0 Tardad. Vez Vus salata da bulieus?
 > Ea. Sacapescha. Mo par regla fagiagn nus quegl me par sis parsùnas. Jou sto vurdar. Forza c'igl va.
 < Cun tge sorts bulieus vean quella salata fatga?
 > Cun bulieus melens, bulieus tschep a fimantùns.
 0 A tge sort salata?
 > Salata da rampuneala.
 < Betga mal. Tge manegias? Lagn prender quegl?
 0 Ah, gea. Nudad peia: Duas geadas salata da bulieus.

Cun da liger igls rezepts grischùns - c'ân fatg vagnir l'aua an buca - vez Vus forza sadumando: maglian ign aignameing me tratgas tradiziunalas agl Grischùn? Quegl e sacapescha betg ascheia. Igls rezepts da las tratgas grischùnas ca Vus ancunaschez ussa, ân datgefar cun la cultura alpina digl noss cantùn, peia cuagl sieus clima, cun la moda da viver a da luvrar, cun la moda da biagear a d'avdar da ple bòld. Quellas tratgas darivan dad egn ambiaint puril. Gl'unviern, cur c'igl eara bravameing fred, ear'igl da basegns da magliar anzatge ca scaldava an urden. Egna bùna supa tgòlda, egna bugliarsa near egna pulenta. An tgea dev'igl me tres locals cun egna temperatura ampo amaparnvla: igl nuegl cuagl tgòld da la biestga, la stiva cun la sia beala pegna a la tgadafiac. Leza dantànt per suainter c'ign veva mido digl fiac aviert a la plata da lena. Las tschaveras stuevan peia easser grassas a substanzias.

Igls rezepts grischùns dad oz tegnan quent da la moda da viver c'â samido. Els anriheschan la pierta culinaria, scodangir internaziunala, agl noss cantùn turistic.

Lecziùn 10

- > E gea anzatgi vagnieu?
 < Na, nign. Tei es gl'amprem. Tschels en ànc betga rivos.
 > Bien. Alura gidassas me da prender la roba ord igl auto?
 < Ea. Jou ta gid bugent. Mo suainter mi gidas tei da meter a mesa.
 > Ea, gea. Sacapescha.
 < Âs prieu tut cun te near âs amblido la measadad?
 0 Na, na. Quella geada ve jou amblido nut.
 < Es siir?
 0 Aschi siir sco quegl ca jou sund qua.
 < Scha lagn egn'eada vurdar. Âs prieu cun te la ghitara?
 0 Mo tge tratgas ear! Jou ve mess ella cun tut quito agl auto.
 Jou less betga c'ella rumpi.
 < Ad igls DCs?
 0 Jou ve qua tuts.
 0 A tge dat igl suainter?
 < Varda. Jou ve lujieu liongias da cuir, costas fimantadas ad egn toc schambùn da tgarnpiertg. Fetg
 bûna tgarn fatga cun quito. Jou se noua c'ign sto ir par vagnir survida bagn.
 0 Liongias frestgas, quegl e anzatge grandius. A tge fas làtier?
 < Hardefels an sal a crut asch.
 0 Peia tut da quegl ca dat fûns par la sera da Silvester.
 0 Jou ve propi amblido da prender cun me la mia colecziùn da giois. Tge dainsa far? Dainsa ir dabot
 par tut?
 < Ah, jou se betg. Duvragn nus tut quels giois? Igl vean pargues salto ple blear.
 0 Mo. Ign sa mai. Ple bugent ver megna blears giois ca megna pocs.
 < Via! Scha ti fas ampo anavànt, eassan anavos ad uras.

Co met'ign a mesa?

Gl'amprem da tut e'gl da rasar or egna tuaglia. Sch'igl plat da la mesa e da len, e'gl miglier da schurmagear el cun egna curveia adatada sco egn moltùn avànt ca rasar or la tuaglia. Alura vignan igls tagliers. Da màn saniester da mintga taglier metan ign gl'amprem la stgagna, suainter la servieta. Da màn dretg vean igl cunti. Sch'ign prenda egna supa oravànt, e'gl da dar egn tschadùn da supa. Da màn sura digl taglier vean la pusada pigl dulutsch, quegl e egn tschadùnet ad egna stgagna da grandeztga masàna, a da màn dretg igls magiels, quel par l'aua a quel pigl vegn. Natiralmeing dastga egna buteglia vegn, egn hrui cun aua, egna salera ad egna pevrera betga mantgear. Sch'ign meta ànc a mesa flurs ad egn near dus candaliers, survean tut egn character ple festiv.

Silvester a Daniev (Biemàn)

Co fan ign Silvester agl Grischùn? Nunpussevel da raspunder me cun pocs plets. An las difarintas valadas dat igl difarintas modas da festivar. A Susch an Gidegna bassa par exaimpel antscheva igl gi digls 31 da dezember gea bòld cugl Silvester digls matatschs da scola. Egn dad els vean scurvano, mess an egna cesta a tratg da tschels matatschs sen egna schlieusa tras vischnànca. Igls matatschs ca tiran portan ruleras. Dus en igls cumandànts. Sacapescha c'igls matatschs remnan daners. Igl matatsch ner e igl Silvester. E quegl forza egn'assoziaziùn a Buaneia, la feasta digls Tres Retgs?

Segi sco igl vigli. Igl davos gi digl on vean cunsidero da vigl annà sco egn gi par far anzatge oter, par easser legher a far tempas, par star da cumpagneia a far feasta.

Oz antscheva la feasta par ordinari la sera. An tscheartas vischnàncas a par tschearta glied per suainter c'ign e sto an baselgia. Oz e la moda da far feasta ampo internaziunala. U c'ign va a magliar a suainter a saltar near c'ign fa feasta a tgea - cun near sainza sòlt. Da measanotg, cur c'igl tutga, fan ign prengias ad exprima igls bùns giavischs. Ign gi «Bùn gi, bùn on» near «Jou giavisch egn bùn nov on!»

Igls blears vardan da betg easser megna stàncels igl gi da Biemàn. Partge gl'amprem gi digl on e'gl, seglmains agls vitgs, dad ir tier paraints a vaschegns a giavischar Biemàn.

An Surselva van igls unfànts da scola a giavischar egn bùn nov on a padregn a madretscha, a tat a tata, ad oters paraints a vaschegns. Els van gea bòld la damàn da tgea a tgea a cloman: «Bien gi, bien on da Biemaun!» Tut savund vigliadetgna a savund gro da parantela survignani alura ampo daners. Padregn a madretscha datan savens a lur figliols a figliolas egn regal da Daniev (a betga da Nadal). Suaintermiezgi van ear igls carschieus a giavischar egn bùn nov on a paraints a vaschegns. Mainsvart survignan els alura egn bùn rasoli near egn vinars, egn peer bumaz near egn toc pàn cun péra ca la tgeasaregna â fatg seza. La sera da Biemàn e'gl pletost ruassevel agls vitgs. Tgi c'â fatg feasta la sera avànt, va bòld a litg.